

Sygn. akt XVII AmE 49/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie – XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

Protokolant: sekretarz sądowy Wioleta Donoch

po rozpoznaniu w dniu 11 czerwca 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania **J. M.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

z udziałem zainteresowanego (...) **Spółki Akcyjnej z siedzibą w R.**

o wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 9 lutego 2016 r., Nr (...)

oddala odwołanie.

SSO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmE 49/16

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 9 lutego 2016 r., Nr (...), na podstawie art. 8 ust 1 w zw. z art. 30 ust 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm.) oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 23), po rozpatrzeniu wniosku J. M. z dnia 21 listopada 2015 r., w sprawie nieuzasadnionego wstrzymania dostarczania energii elektrycznej do lokalu mieszkalnego na zlecenie (...) S.A. z siedzibą w R. stwierdził, że wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej do lokalu mieszkalnego Nr (...), zlokalizowanego w P., ul. (...), na zlecenie (...) S.A. z siedzibą w R. było uzasadnione.

Jak wynika z akt sprawy przesyłki zawierające powiadomienia o zaległościach płatniczych z dnia 13 listopada 2014 r. oraz z dnia 26 listopada 2014 r. zostały przez przedsiębiorstwo wysłane listami poleconymi na adres wnioskodawcy, a sposób doręczenia został wykazany na podstawie identyfikatora przesyłki pocztowej uzyskanego przy wykorzystaniu instrumentu elektronicznego udostępnianego przez Poczta Polską na stronie internetowej. Z przedłożonych wydruków z systemu śledzenia przesyłek wynika, że z uwagi na niemożność doręczenia przesyłek pozostawiono je na okres 14 dni do dyspozycji adresata w placówce pocztowej, powiadamiając o pozostawieniu pism we wskazanym urzędzie pocztowym. Z powodu niepodjęcia przesyłek w terminie 7 dni, awizowano je powtórnie z uwagi na niepodjęcie w terminie przez adresata - przesyłki zostały zwrócone nadawcy. W niniejszym przypadku należy przyjąć, że przesyłki zostały skutecznie doręczone z upływem ostatniego 14-go dnia okresu przechowywania

w palcówce pocztowej (tzw. domniemanie doręczenia). Ponieważ wstrzymanie dostaw zostało dokonane przez przedsiębiorstwo w dniu 29 maja 2015 r. i w tym dniu istniała zaległość płatnicza wskazana w powiadomieniach o zamiarze wstrzymania dostaw energii elektrycznej, wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej do lokalu mieszkalnego Nr (...), zlokalizowanego w P., ul. (...), było uzasadnione.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył J. M., zaskarżając ją w całości. Odwołujący stwierdził, że do dnia 29 maja 2015 r., a zatem do dnia odłączenia energii elektrycznej w miejscu zamieszkania powoda, (...) (...), ani (...) nie kontaktowały się z powodem. Dopiero po 29 maja 2015 r. odwołujący złożył kilkanaście reklamacji telefonicznie oraz wysyłając maile, które były kontynuacją reklamacji. Pomimo opłacenia w dniu 29 maja 2015 r. w godzinach porannych nie rozpatrzono kolejnej reklamacji telefonicznej o wniesionej opłacie za prąd, prąd nie został włączony. Odwołujący wraz z rodziną został pozbawiony prądu na 3 dni, w weekend. Wskazał również, że dokonał wpłaty kwot 85 zł i 102,96 zł, które jego zdaniem nie zostały zaksięgowane. Stwierdził również, że (...) przesłała pismo z 26 listopada 2014 r., w którym wskazała na kwoty do zapłaty 102,96 zł i 105,35 zł.

Pismem z dnia 17 kwietnia 2016 r. (nazwanym zażalenie odwołanie) J. M.

Powód zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie przepisów postępowania oraz przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

- 1) art. 46 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (k.p.a.) - przez oparcie się wyłącznie na informacji zainteresowanego o awizach poczty, pomimo okoliczności wskazujących na to, że rzeczywista data poinformowania powoda o wstrzymaniu dostarczania energii była późniejsza, które to naruszenie - zdaniem powoda - miało wpływ na wynik sprawy,
- 2) art. 7 i 77 k.p.a. - przez zaniechanie wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia materiału dowodowego, a przez to zaniechanie dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego okoliczności wstrzymania dostarczania energii elektrycznej jak i budzących znaczne wątpliwości okoliczności nie wznowienia dostaw energii pomimo opłacenia i wielokrotnego składania w tym zakresie reklamacji, które to naruszenie - zdaniem powoda - miało wpływ na wynik sprawy,
- 3) art. 80 k.p.a. - przez niedbałe i niechlujne dokonanie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, które to naruszenie - zdaniem powoda - miało wpływ na wynik sprawy,
- 4) art. 6b ust. 5 ustawy - Prawo energetyczne - przez przyjęcie, że przyczyną wstrzymania dostarczania energii elektrycznej stanowiło rzekome nieopłacanie rachunków za energię elektryczną,
- 5) art. 6d ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne - przez nie wznowienie dostarczania energii w wymaganym terminie,
- 6) art. 60 Kodeksu cywilnego - przez brak wznowienia dostarczania energii do lokalu powoda, pomimo zadeklarowania przez zainteresowanego w rozmowie telefonicznej z powodem, że po wpłaceniu przez powoda wymaganej kwoty zaległości zostanie ona wznowiona.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji ewentualnie o jej uchylenie i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania. Powód wniósł także o wymierzenie kary pieniężnej w maksymalnej wysokości na rzecz Skarbu Państwa w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości ze strony zainteresowanego lub (...) S.A.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o jego oddalenie. Pozwany stwierdził, że warunkiem koniecznym wstrzymania dostarczania, w niniejszej sprawie, energii elektrycznej będzie pozostawanie przez odbiorcę w gospodarstwie domowym (tu: powoda) co najmniej w miesięcznej zwłoce w zapłacie za świadczone usługi lub pobraną energię oraz dochowanie przez przedsiębiorstwo energetyczne (tu: zainteresowanego) procedury określonej w tych przepisach (warunki te muszą być spełnione łącznie). W przedmiotowej sprawie podstawą wstrzymania dostarczania powodowi energii elektrycznej w dniu 29 maja 2015 r. do lokalu w P. było zadłużenie powoda w wysokości 299,16 zł, na które składały się następujące kwoty wynikające z niuregulowanych przez powoda faktur: faktura nr (...) - termin płatności 8 września 2014 r. w kwocie 90,85 zł, faktura nr (...) - termin płatności

7 października 2014 r. w kwocie 102,96 zł oraz faktura nr (...) - termin płatności 7 listopada 2014 r. w kwocie 105,35 zł. Tak więc została spełniona jedna z przesłanek warunkujących wstrzymanie dostaw energii elektrycznej, tj. pozostawanie przez odbiorcę co najmniej w 30 dniowej zwłóce z zapłatą należności po upływie terminu płatności. Powiadomienia o zamiarze wstrzymania dostarczania energii elektrycznej skierował zainteresowany do powoda w dniach: 17 listopada 2014 r. odnoszące się do faktury (...) - awizowane w dniach 19 i 27 listopada oraz 28 listopada 2014 r. odnoszące się do faktur (...) - awizowane w dniach 1 i 9 grudnia 2014 r. Żadna z tych przesyłek nie została odebrana przez powoda, pomimo dwukrotnego awizowania - co szczegółowo wskazano w zaskarżonej decyzji, a co wynika z akt postępowania. Natomiast - jak wyjaśniono powyżej oraz w zaskarżonej decyzji - pozwany uznał, że przesyłki te zostały powodowi skutecznie doręczone z upływem ostatniego 14-go dnia okresu ich przechowywania w placówce pocztowej (tzw. domniemanie doręczenia). Wpłata przez powoda zadłużenia wynikającego z ww. faktur nastąpiła dopiero w dniu 29 maja 2015 r., tj. w dniu wstrzymania dostaw energii elektrycznej do lokalu powoda. Zainteresowany w dniu 1 czerwca 2015 r. wznowił dostarczanie energii elektrycznej do lokalu powoda w P. po ustaniu przyczyn uzasadniających wstrzymanie jej dostarczania, tj. po uiszczeniu w dniu 29 maja 2015 r. przez powoda istniejącego z tego tytułu zadłużenia.

W odpowiedzi zainteresowanego na odwołanie wniósł on o jego oddalenie oraz zasądzenie od powoda na rzecz zainteresowanego kosztów procesu, w tym zastępstwa procesowego w stawce minimalnej.

Na rozprawie w dniu 11 czerwca 2018 r. pełnomocnik pozwanego podtrzymał soje dotychczasowe stanowisko w sprawie, wnosząc o oddalenie odwołania jako bezzasadnego.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

J. M. i (...) łączy Umowa kompleksowa Nr (...) sprzedaży energii elektrycznej oraz świadczenia usług jej dystrybucji.
/k. 32-32v akt adm./

Podstawą wstrzymania dostarczania powodowi J. M. energii elektrycznej w dniu 29 maja 2015 r. do lokalu w P. było zadłużenie powoda w wysokości 299,16 zł, na które składały się następujące kwoty wynikające z niuregulowanych przez powoda faktur:

- faktura nr (...) - termin płatności 8 września 2014 r. w kwocie 90,85 zł,
- faktura nr (...) - termin płatności 7 października 2014 r. w kwocie 102,96 zł
- faktura nr (...) - termin płatności 7 listopada 2014 r. w kwocie 105,35 zł. ***/k. 2-2v akt adm./***

Odbiorca energii elektrycznej pozostawał co najmniej w 30 dniowej zwłóce z zapłatą należności po upływie terminu płatności.

Powiadomienia o zamiarze wstrzymania dostarczania energii elektrycznej skierował zainteresowany do powoda w dniach: 17 listopada 2014 r. odnoszące się do faktury (...) - awizowane w dniach 19 i 27 listopada oraz 28 listopada 2014 r. odnoszące się do faktur (...) - awizowane w dniach 1 i 9 grudnia 2014 r. ***/k. 2-2v, k. 33-36v akt adm./***

Żadna z tych przesyłek nie została odebrana przez powoda, pomimo dwukrotnego awizowania. Pozwany uznał, że przesyłki te zostały powodowi skutecznie doręczone z upływem ostatniego 14-go dnia okresu ich przechowywania w placówce pocztowej (tzw. domniemanie doręczenia).

J. M. dokonując przelewem wpłaty kwoty 102,96 zł w dniu 16 października 2014 r. nie wskazał numeru rachunku (...) (w opisie wpłaty), stąd wpłata taka - w pierwszej kolejności księgowana jest na najstarsze istniejące na koncie odbiorcy zadłużenie. ***/k. 1, k. 5 akt adm./***

Kwotę 102,96 zł zainteresowany zaksięgował następująco: kwotę 11,09 zł zaksięgowano jako niedopłatę faktury nr (...) z terminem płatności -7 sierpnia 2014 r., kwotę 87,49 zł zaksięgowano na całkowitą zapłatę faktury nr (...) z terminem płatności - 7 sierpnia 2014 r., pozostałą kwotę w wysokości 4,38 zł zaksięgowano na częściową zapłatę faktury nr (...) z terminem płatności - 8 września 2014 r. której pełna wartość wynosiła 95,23 zł. Zatem do uregulowania pozostała kwota w wysokości 90,85 zł stanowiąca zadłużenie z wymienionej faktury nr (...). **/k. 30v akt adm./**

Wpłata przez powoda kwoty stanowiącej zadłużenie w wysokości 90,85 zł z faktury nr (...) wykazana w powiadomieniu zainteresowanego o zamiarze wstrzymania dostarczania energii elektrycznej z dnia 17 listopada 2014 r. została uregulowana dopiero w dniu 29 maja 2015 r. łącznie z należnościami z faktur nr (...) na kwotę 102,96 oraz nr (...) na kwotę 105,35 zł - wskazanych w powiadomieniu z dnia 26 listopada 2014 r.

Wstrzymanie dostaw energii elektrycznej w lokali zajmowanym przez J. M. nastąpiło w dniu 29 maja 2015 r.

Włączenie energii elektrycznej nastąpiło 1 czerwca 2015 r. **/k. 21 akt adm./**

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności, odnosząc się do zarzutów powoda dotyczących naruszenia przez Prezesa URE przepisów procedury administracyjnej, należy stwierdzić, że ewentualne naruszenie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w toku prowadzonego postępowania administracyjnego nie jest przedmiotem postępowania przed tutejszym Sądem, jak również nie stanowi samoistnej podstawy uchylecia decyzji w tym postępowaniu, nie ma ono bowiem wpływu na ocenę prawidłowości zaskarżonej decyzji. Wniesienie odwołania od decyzji administracyjnej wszczyna postępowanie sądowe, w którym Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów rozpoznaje sprawę od nowa, w zakresie przedmiotu sprawy. Należy również stwierdzić, że specyficzny tryb postępowania, z jakim mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie, zasadza się na założeniu, że organ w toku postępowania administracyjnego gromadzi dowody na poparcie swoich twierdzeń, zaś strona odwołująca się czyli powód, w procesie zwalcza te dowody przedstawiając sądowi inne dowody, które zmierzają do obalenia twierdzeń organu. Sąd na nowo przeprowadza bowiem postępowanie dowodowe, gromadząc materiał dowodowy w postępowaniu sądowym, z tego względu przebieg postępowania administracyjnego nie ma wpływu na ostateczną decyzję podejmowaną przez Sąd. W tym miejscu należy stwierdzić, że do powoda należy wykazanie, że zaprezentowane przez organ dowody nie pozwalają na konkluzję taką jak w decyzji, zaś rzeczą sądu nie jest zastąpienie organu i przeprowadzenie postępowania od początku a jedynie ocena legalności decyzji i w zależności od przewidzianych prawem możliwości bądź zmiana decyzji bądź jej uchylenie. W sytuacji, gdy organ stosownych dowodów nie dostarczył i decyzja nie znajduje odzwierciedlenia w zgromadzonym materiale dowodowym, na odwołującym się nie spoczywa ciężar przeprowadzenia dowodu przeciwnego.

Na podstawie zebranego w ten sposób materiału dowodowego Sąd dokonuje ustaleń faktycznych i dokonuje subsumcji przepisów do ustalonego stanu faktycznego, czego skutkiem jest wydanie rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie poglądem (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1991 r., sygn. akt III CRN 120/91, Lex nr 3724; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 r., sygn. akt I CKN 265/98, Lex nr 35385; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 1999 r., sygn. akt I CKN 351 /99, Lex nr 38556; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2001 r., sygn. akt I CKN 1036/98, Lex nr 52708) Sąd Ochrony konkurencji i Konsumentów nie może ograniczyć rozpoznania sprawy wynikającej z odwołania od decyzji tylko do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, które poprzedza postępowania sądowe. Przekazanie przez Prezesa URE odwołania wszczyna kontradyktoryjne postępowanie cywilne, którego celem nie jest przeprowadzenie kontroli postępowania administracyjnego ale merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy.

Postępowanie sądowe przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest postępowaniem kontradyktoryjnym, w którym uwzględnia się materiał dowodowy zgromadzony w postępowaniu administracyjnym, co nie pozbawia jednak stron możliwości podnoszenia nowych twierdzeń faktycznych i nowych dowodów, według zasad obowiązujących w postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych. Gdyby więc nawet uznać, że w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień proceduralnych np. w zakresie postępowania dowodowego to nie mogą one być przedmiotem postępowania sądowego mającego na celu merytoryczne rozstrzygnięcie sporu, albowiem Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zobowiązany jest do wszechstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązku stron w postępowaniu dowodowym (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 lutego 2007 r., sygn. akt VI ACa 952/06).

W związku z powyższym, zarzuty dotyczące przebiegu postępowania administracyjnego przed Prezesem URE podlegają uwzględnieniu jedynie w takim zakresie, w jakim ich uwzględnienie uniemożliwiłoby pozostawienie jego decyzji w obrocie prawnym, nawet po ewentualnej reformie jej treści. Taka sytuacja może mieć miejsce wyjątkowo, gdy np. decyzja zawiera nie dające się usunąć uchybienia formalne lub, gdy jest przedwczesna z uwagi na niepodjęcie w toku postępowania czynności, których przeprowadzenie przed sądem nie jest możliwe. Reasumując należy stwierdzić, że wskazywane przez powoda naruszenie przepisów kpa nie uzasadnia uchylecia wydanej decyzji.

Stosownie do treści art. 6 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii może wstrzymać, z zastrzeżeniem art. 6c, dostarczanie paliw gazowych lub energii, jeżeli: 1) w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że nastąpiło nielegalne pobieranie paliw lub energii; 2) odbiorca zwleka z zapłatą za świadczone usługi, co najmniej przez okres 30 dni po upływie terminu płatności.

Zaś w myśl ust. 3 stanowi, że przedsiębiorstwo energetyczne, któremu odbiorca zwleka z zapłatą za świadczone usługi lub za pobrane paliwo gazowe lub energię, powiadamia na piśmie odbiorcę paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym o zamiarze wstrzymania dostarczania paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła, jeżeli odbiorca ten nie ureguluje zaległych i bieżących należności w okresie 14 dni od dnia otrzymania tego powiadomienia.

Zatem warunkiem koniecznym wstrzymania dostarczania, w niniejszej sprawie, energii elektrycznej będzie pozostawanie przez odbiorcę w gospodarstwie domowym co najmniej w miesięcznej zwłóce w zapłacie za świadczone usługi lub pobraną energię oraz dochowanie przez przedsiębiorstwo energetyczne procedury określonej w tych przepisach, zaś warunki te muszą być spełnione łącznie.

Powód dokonując przelewem wpłaty kwoty 102,96 zł w dniu 16 października 2014 r. nie wskazał numeru rachunku (...) w opisie wpłaty, stąd wpłata taka - w pierwszej kolejności księgowana jest na najstarsze istniejące na koncie odbiorcy zadłużenie. Powód nie kwestionował faktu, że nie wskazał w opisie wpłaty konkretnego numeru. Wobec tego kwotę 102,96 zł zainteresowany zaksięgował w ten sposób, że: kwotę 11,09 zł zaksięgowano jako niedopłatę faktury nr (...) z terminem płatności - 7 sierpnia 2014 r., kwotę 87,49 zł zaksięgowano na całkowitą zapłatę faktury nr (...) z terminem płatności - 7 sierpnia 2014 r., pozostałą kwotę w wysokości 4,38 zł zaksięgowano na częściową zapłatę faktury nr (...) z terminem płatności - 8 września 2014 r. której pełna wartość wynosiła 95,23 zł. Zatem do uregulowania pozostała kwota w wysokości 90,85 zł stanowiąca zadłużenie z wymienionej faktury nr (...).

Powód nie kwestionował, że wpłata kwoty stanowiącej zadłużenie w wysokości 90,85 zł z faktury nr (...) wykazana w powiadomieniu zainteresowanego o zamiarze wstrzymania dostarczania energii elektrycznej z dnia 17 listopada 2014 r. została uregulowana przez niego dopiero w dniu 29 maja 2015 r., łącznie z należnością z faktur nr (...) na kwotę 102,96 oraz nr (...) na kwotę 105,35 zł - wskazanych w powiadomieniu z dnia 26 listopada 2014 r. Bezspornie zatem powód był w zwłóce, albowiem przesyłki zawierające wezwane uznano za prawidłowo doręczone, na skutek ich awizowania i nie podjętych w terminie.

Nie jest również zasadny zarzut powoda dotyczący naruszenia przez Prezesa URE art. 6d ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, zgodnie z którym jeżeli przedsiębiorstwo energetyczne wstrzymało dostarczanie paliw gazowych lub energii odbiorcy paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym, a odbiorca ten złożył reklamację na wstrzymanie dostarczania paliw gazowych lub energii, przedsiębiorstwo energetyczne jest obowiązane wznowić dostarczanie paliw gazowych lub energii w terminie 3 dni od dnia otrzymania reklamacji i kontynuować dostarczanie paliw gazowych lub energii do czasu jej rozpatrzenia. Przedsiębiorstwo energetyczne w przedmiotowej sprawie, w terminie 3 dni od dnia otrzymania wniesionej przez powoda w dniu 29 maja 2015 r. reklamacji na wstrzymanie dostaw energii elektrycznej, wznowiło powodowi dostarczanie energii elektrycznej, co miało miejsce w dniu 1 czerwca 2015 r. po sprawdzeniu zaksięgowania wpłaconej kwoty na koncie zainteresowanego. A zatem termin ustawy, którego dotrzymanie skierowane jest do przedsiębiorstwa energetycznego, został dotrzymany. Ponadto za bezzasadny należy uznać zarzut powoda dotyczący naruszenia przez pozwanego art. 60 k.c., albowiem przepis ten nie miał zastosowania przed Prezesem URE i nie był przez organ stosowany, zatem nie mogło dojść do jego naruszenia.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy w Warszawie na podstawie art.479⁵³ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, uznając je jako bezzasadne.

SSO Bogdan Gierzyński